

samtidigt undervises af Læreren, omtrent staa paa samme Trin. (Berg: Børn fra 11 til 14 Aar staa jo ikke paa samme Trin, og ældste Klasse naaer jo fra 11 til 14 Aar, det er de mest forskellige Trin!). Det Forslag, jeg forelagde Landsthinget, gik ud paa som Regel at lade den nederste Klasse, altsaa Fjorfskolen, bestaa af Børn fra 7 til 10 Aar. Det var mit Forslag, og den øvrige Skole blev da delt i to-aarige Klasser. Man har imidlertid i Landsthinget troet det rigtigt — og det har vundet Majoriteten der — at begrænse den nederste Klasse, altsaa Fjorfskolen, til det fyldte niende Aar, og saa at samle 3 Aldersklassers Børn i den øverste Klasse. Jeg er villig til at indrømme, at det maatte er en Mangel. Jeg er bleven overstemt i det andet Thing, men jeg har ikke opgivet den Overbevisning, at de to toaarige Klasser ere at foretrække for det, som Lovforslaget indeholder. (Berg: Ja, det er sandt!) Da det ærede Medlem omtalte § 24, duede han ved Udtrykket „mindst een Lærer“, men dog saaledes, at det forekom mig, at det ærede Medlem ikke lagde det tilhørlige Eftertryk paa Ordet „mindst“. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at der staar „mindst een Lærer“, og det staar der med velberaad Su, og at man ikke maa uddrage den Slutning deraf, at Tanken er i alle Tilfælde kun at have een fast Lærer, og at sætte en Sum ved Siden af, af hvilken en Hjælperlærer kunde lønnes, det har ikke været Meningen. — Hvad dernæst Kaldelsen angaar, da er jeg ikke saa fortryllet af den Kaldelsesmaade, vi nu have, at jeg ikke skulde kunne lade mig overtyde om, at en anden maatte var bedre. Det ærede Medlem nævnte den, at lade Forældrene kalde. Nu vel! kan det forsones Andre med andre Bestemmelser, da vil jeg ogsaa kunne lade mig forsones med denne, naar vi kunne finde en passende, ikke altfor vidtløftig Maade, hvorpaa det kan ordnes. — Endelig skal jeg nu omtale det sidste Spørgsmaal, som det ærede Medlem duede udførligere ved, nemlig Spørgsmaalet om Lærernes Afstedigelse. Dette Spørgsmaal omtalte det ærede Medlem under Hensyn til de andre Embedsmænd. Det ærede Medlem mente nemlig, at der ikke var større Grund til her at optage Bestemmelser om Lærernes Afstedigelse ad administrativt Vei uden Pension, end der i det Hele taget er til at søge at tilveiebringe lignende Bestemmelser om alle andre Embedsmænds Afstedigelse, uden Pension. Deri er jeg til en vis Grad enig med det ærede Medlem; jeg anerkjender, at det maatte kunde være ønskeligt at have andre Bestemmelser end dem, der nu gælde, med Hensyn til alle Embedsmænds Afstedigelse i Tilfælde, hvor der viste sig berettigede Anser over deres Embedsførelse, og jeg skal minde om, at jeg som Medlem af det andet Thing ogsaa tidligere har søgt at medvirke til at opnaa noget Slikt. Det er imidlertid ikke lykkes endnu. Paa den anden Side tvivler jeg heller ikke om,

at det ærede Medlem fuldkomment er bekendt med, at der fremføres meget stærke og indtrængende Klager over mange Skolelærere; og Dnset om at have strengere Bestemmelser til sin Naadighed maa, tror jeg, siges at være meget almindeligt. Man kan nu staa godt som ikke affædige en Lærer, uden at han faar Pension, og vi vide jo meget godt, at man krymper sig ved at indrømme dette, fordi Pensionerne efterhaanden meget stærkt tynge paa Skolefondene. Jeg er da i det andet Thing gaaet ind paa at modtage Bestemmelser som dem, der nu findes her, fordi det forekommer mig, at der ved disse er sørget tilstrækkeligt for at forebygge Misbrug. Jeg vil gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at Sagen skal passere maage Instanser, og at Alle skulle være enige, inden en Afstedigelse uden Pension kan foregaa, og at der til yderligere Sikkerhed for, at der ikke gjøres Lærerne nogen Uret, udtrykkelig er indrømmet Skoleraadet en Ret til at tildele den afstedigede Lærer en Understøttelse, der kun skal være mindre end den Pension, der ellers vilde tilkomme ham, men uden at der bestemmes, hvor meget den skal være mindre. Den kan altsaa være meget nær Pensionens Størrelse. Vil man da tænke sig, at det Tilfælde skulde indtræde, at Alle sammensvare sig om at affædige en Skolelærer med Uret og Ministeriet gik ind paa det, vilde Skoleraadet endnu have det i sin Magt at høde paa den fete Uret ved at tildele ham en passende Understøttelse. Det forekommer mig, at de Garantier, som heri ere givne, ere saa betydelige, at man ikke kan have nogen væsentlig Betænkelighed ved at gaa ind paa, hvad der her foreligger.

Winther: Der er fra en vis Side her i Salen talt om Grundlaget for dette Lovforslag som Noget, der var aldeles ubrugeligt, og som Noget, man derfor slet ikke burde anvende syndelig Lid paa, da det dog var et haabløst Arbejde. I Modsatning hertil har det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) udtalt, at han vel ikke ønskede dette Grundlag, men han gik dog ind paa at vurdere det i Henshold til selve den Anskuelse, at et saadant Skolevæsen, Stats-skolevæsen, bør være det, som findes her i Landet. Jeg skal tillade mig at fremdrage et Andragende, som for nogle Aar siden er kommen ind her til Thinget, og som viser, at man i store Kredse har havt den Anskuelse, at et Grundlag som det, der foreligger i nærværende Lovforslag, er brugeligt og ønskeligt. Der har, saavidt jeg erindrer i 1870 eller 1871, i hvert Fald for en Del Aar siden, været holdt et stort Møde af Skolemænd og Mænd af Folket, som interesserede sig for Skolesagen, og paa dette Møde er der blevet fattet visse Beslutninger, som ere indgivne her til Thinget i Form af et Andragende. Jeg vil tillade mig, hvis den ærede Formand ikke har Noget derimod, blot at oplæse Hovedgrundsetningen i dette An-